

Rosana

Spisal Josip Stritar.

(Nadaljevanje.)

IX.

Skalarjevo domovje je bilo zas, kakor je pravil Somrak, vse premenjeno; kakor odurno prej, prijazno je bilo zdaj. Grad je znova ometan in pobelen, na prej oprasena, temelna, bila je zdaj čista kakor zrkalo. Prost pred gradom je bil predelan lep vrt. Kjer je nekdaj života med peskom redka travja, osat drug plevel, evelce so zdaj v raznih gredicah žareče centifoli, pelargonije in druge pisane kultice, kakoršnih ni bilo prej nikdar videti v tem kraju. Bodek rohodivje okrog se je bilo učinkalo raznovrstnemu, plemenitnu zrnovju. Sreča je bila priva Skalarjev dom in njeni zaradi so blagodajno obsevali in ogrevali vse prostore in njih prehite.

Skalar gre z Rosano v hišo. Tu tu je bilo vse polno ljudi, tako da se izteka prenenata skozi njene vrata. Skalar jih vse odpravi, potem zaplete vrata.

Stranski izbici, kjer je ležal ranjenec, najde Somrakove, starega Jelenka, Reziko in njeno mater, prosi jih, naj gredo iz sobe.

Miru, pokoja je bozniku najprej treba, ljudje!"

Vsi gredo, dasi s težkim sreem. Zdaj šele je bilo videti Marka. Znak je ležal, bled, mežeč; desna mu je visela bleda ob postraji.

Marko!" ga zakliče Rosana, pada na kolena, mu prime mrzlo ruko ter jo strastno poljublja.

Pri tem glasu, ki bi bil zbudil mrije, izpreglel Marko, in takoj zopet zameži. Vendar tudi to je bilo že dovolj tolažbe Rosani.

Marko, moj Marko, ne zapusti me, brez tebe ne morem, nočem živiti!"

"Če ti je dragovo življeno, tiso bodi!" ji reče oče resno, žito tipaje bolniku. Potem mu preiše rano, ki jo je bil za silo dosta dobro obvezal Jelenko.

Rosana upira vanj oči nepremično, da bi mu brala z oblijevo svojo sodbo — življenje ali smrt.

Storivši vse, kar more umen, zdravnik storiti v takem slučaju, se obrne Skalar proti svoji hčeri ter ji reče:

"Mirna budi in upaj!"

To je bil Rosani angelski glas z nebes. Mirna je bila posle; samo eno željo je imela, eno misel, da ostane pri njem in mu streže. To ji je moral dovoliti oče.

"Hitro, hitro, gospod! Pomak! Marko je zaboden, toliko da diha. Somrakov stris vam pravo. Teci, teci, da ne bo premo!"

"Precej prideš, teci pa povej mi, da naj bodo mirni."

In Skalar pusti svoje vtrnarsko delje ter hiti v grad, da vzame seboj, česar treba v takih sluhanjih.

Konj je že stal osedlan na dvorišču, kakor je bilo rečeno slugi, da pride Skalar s potrebnimi prizavnimi dobi. Mudilo se je, venča prednun zasede konja, ne more, da bi ne skočil pogledat, kako hčeri na vrhu; gotovo se je užica hudo prestrašila take noči.

In res se je bila Rosana prestrala. Zgrudila se je bila od straha, na tleh je čepela, kakor brez zavesti, ko pride oče. Njegove stonje so "zdravijo"; kviku planke skeli vrstu se oklene očeta in strastno vpije:

"Rišite ga, rešite ga, oče! Hitite, pomagajte, dvojno življenje redite; jaz ne morem živeti brez očega!"

Zdaj je bilo Skalarju vse jasno. Mlada ljubezen, tako dolgo skrivana, zatajvana je prodria delice siloma iz deviškega sreca v tem trenotju.

"Mirno bodi, ljubo dete", jo počasi oče, "jaz storim, kar je v moji moći."

"Hitro, hitro, oče, čas poteka! Midva tu govoriva in omurja vami grem, vzemite me s seboj, ne morem same tu ostati, vah bi me umoril, strašna negotovost; videti ga moram živega ali — o Bog, o Bog!"

Kaj je hotel oče? Moral je to, ne ustrezti želji svojega otroka. Kako bi jo bil mogel samo pustiti v takem stanju?

Malo potem je dirjal na vso moč konj s Skalarjem in njegovo hčerjo iz grada proti Somrakovim.

Vse polno ljudstva je bilo zbriga pred Somrakovim hišo, kakor so bili prinesli ranjence, ker je bila najbližja. Vse je bilo zbrano, prepelačeno. Glave se stikali in ugibali.

"Voznikov ga je, nihče drug." "Jaz sem ga videl, ko je bežal, kakor divjinsver po Priesnikovem smreku, strah me je bilo, prav tak je bila kakor Kajn!"

"Jaz sem zmeront mislila sama pravsti, da iz tega ne bo nič dobrej."

Vojni tajnik Zdravljenskih držav Baker nadzoruje veliki top na fronti.

Clevelandiske novice

Jakob Baraga je umrl 6. aprila. Star je bil 43 let, doma iz vasi Pudab, župnija Stari trg. Pokopan je bil 9. aprila. Spremlja sta ga društva Loška Dolina in Sreča Jezusovega. Zapustil je ženo, v Laranu O., tri brahe in takaj več so rodninov. Vendar je enkrat prisluščen, kateri si je želel, da bi ga spomiljajo skozi vse napore in smrtno nevarnosti ter ga celo prehranijo s svojim mesom in krovijo, kožo znamka vsega.

Nanson piše, da sta mu ostala od osemindvajset psov samo dva, ko je zapuščil daljni sever. Ker pa ju ni bilo mogoče vzeti s seboj na Kajake, s katerimi so nadaljevali pot, je moral ustreliti še teda, kar je storil s težkim sreem.

Tudi Ahmudson opisuje polarske pse kot živali z občudovanja vredno vstrajnostjo in zvestobo. Polarski psi so podobni ruskim volčjim psom. Rabijo se za lov in vožnjo. Ni je živali, s katere pomočjo bi bilo mogoče prodrijeti v kraje večne teme in zime. Ti psi imajo izvanredne zmožnosti. Brez strahu napadejo severnega medveda. Morskega psa ali severnega medveda vojajo že na pol milja daleč in na ta način mnogokrat rešijo popotnike, ki se že dalje časa brez hrane.

Brež pod mestni ambulanci voz je prialjet 5letni Tony Jelinski na vogalu 70, ceste in St. Clair ave. Prepeljan je bil v bolnišnico.

Tožbo za ločitev zakona je vložil Jožef Zeman iz vzkoka, ker mu je njegova boljša polovica kuhinjske potrebitine, kakor piskre, ponake, Škaf itd., večkrat metalata v glavo, nadalje note po več tednov z njim govoriti in kadar je prisiljena, da mu kaj naznani, storiti pismeno in po pošti.

Peter Konte je storil v soboto 6. aprila svojo patriotično dolžnost in kupil Liberty bond za 100 dolarjev. Pobootnic je vtaknil v žep, kjer je imel še 140 dolarjev v gotovini, potem pa si je žel ogledat parado. Ko je prisel domov, se je hotel pobahati, da je že vzel bond, seže v žep, pa ni bilo ne denarja, ne honda. Najbržje mu je nek učinil v glavi vzel na kari.

Kiščeni so bili v nedeljo 7. apr. v cerkvi sv. Vida: Anton Pakiz, Albert Novak, Edvard Efkart, Jožef Zalar, Frančiška Vidmar, Marija Verljanovič in Terezija Kraus.

Družina Jernejčič, ki stanuje poleg cerkve v Newburghu, se bo preselila v svojo hišo, kakor hitro dedelana. Ono hišo je kupil rojak Josip Kenik, ki je poznan kot dober fant. Kot vidite, namreč.

V newburško naselbino se je preselila družina John Hrovat. Nesreča je hotela, da je gospodar zbolel takoj po prihodu v naselbino. Upati je, da se mu kmalu vrne zdravje.

Umrila je v tork 9. aprila počeni Antonija Marinčič, soprogazlatarja Jožefa Marinčiča. Pokojnica je spadla k društvu Clevelandsko Slovenske štev. 49 SDPZ. Pogreb je se vršil 12. apr.

Pljučnica se je lotila rojaku Fr. Hajdiniku. Prehodil se je v teh dnevnih sponzladanskih vremenih.

Bolezen je priklenila na posteljo Jakoba Rotarja. Slišimo, da se mu obrača na bolje.

Par tednov je že bolna gospa Cesnik v Newburghu. Pograbila jo je huda bolezna, pa je sedaj že znatno boljša in ho kmalu vsaj toliko pri moči, da bo mogla zapustiti postelje.

Jožef Kastelic, o katerem je bilo zadnjic poročano, da je padel

Močno se je prehodil tudi Anton Kralič. Bati se je pljučnice.

Kučne in kozuhne je bilo treba zoperi prinesi iz "izbe" Clevelandcem. Je pa že tak mrz in sapa, kot da bi pratika ne imela popolnoma nič za govoriti. V sledi na nas je mislil še celo sneg nekoliko postrašiti, pa se ga nič ne bojimo, ker čez pratiko tudi on ne more nič.

Ravno pod mestni ambulanci voz je prialjet 5letni Tony Jelinski na vogalu 70, ceste in St. Clair ave. Prepeljan je bil v bolnišnico.

Tožbo za ločitev zakona je vložil Jožef Zeman iz vzkoka, ker mu je njegova boljša polovica kuhinjske potrebitine, kakor piskre, ponake, Škaf itd., večkrat metalata v glavo, nadalje note po več tednov z njim govoriti in kadar je prisiljena, da mu kaj naznani, storiti pismeno in po pošti.

Peter Konte je storil v soboto 6. aprila svojo patriotično dolžnost in kupil Liberty bond za 100 dolarjev. Pobootnic je vtaknil v žep, kjer je imel še 140 dolarjev v gotovini, potem pa si je žel ogledat parado. Ko je prisel domov, se je hotel pobahati, da je že vzel bond, seže v žep, pa ni bilo ne denarja, ne honda. Najbržje mu je nek učinil v glavi vzel na kari.

Kiščeni so bili v nedeljo 7. apr. v cerkvi sv. Vida: Anton Pakiz, Albert Novak, Edvard Efkart, Jožef Zalar, Frančiška Vidmar, Marija Verljanovič in Terezija Kraus.

Družina Jernejčič, ki stanuje poleg cerkve v Newburghu, se bo preselila v svojo hišo, kakor hitro dedelana. Ono hišo je kupil rojak Josip Kenik, ki je poznan kot dober fant. Kot vidite, namreč.

V newburško naselbino se je preselila družina John Hrovat. Nesreča je hotela, da je gospodar zbolel takoj po prihodu v naselbino. Upati je, da se mu kmalu vrne zdravje.

Umrila je v tork 9. aprila počeni Antonija Marinčič, soprogazlatarja Jožefa Marinčiča. Pokojnica je spadla k društvu Clevelandsko Slovenske štev. 49 SDPZ. Pogreb je se vršil 12. apr.

Pljučnica se je lotila rojaku Fr. Hajdiniku. Prehodil se je v teh dnevnih sponzladanskih vremenih.

Bolezen je priklenila na posteljo Jakoba Rotarja. Slišimo, da se mu obrača na bolje.

Par tednov je že bolna gospa Cesnik v Newburghu. Pograbila jo je huda bolezna, pa je sedaj že znatno boljša in ho kmalu vsaj toliko pri moči, da bo mogla zapustiti postelje.

Jožef Kastelic, o katerem je bilo zadnjic poročano, da je padel

iz kare, pri tem se je močno poskodoval, je bil primoran podvreti se operaciji. Zlomljeno ima vratno kost, ki pa se ni hotela sprigli drugače, kot da so jo z zelo zvezali.

Poskodoval se je tudi Fr. Fink v Newburghu, ima več reber zlomljenih.

Štoklja se je oglašila pri slednjih newburških držinah: Jernej Papež, dobila je hčerkjo Josipino; Perko, pustila je sinčka Edvarda; Louis Papež pustila je hčerkjo Marijo; Frank Legan, pustila je hčerkjo Berto; Anton Lindić, dar hčerkjo Alojzijo.

Veliko naših žen, ki že leta niso delalo izven kuhinje, so zadnjecase začele hoditi delati v tovarne. Vse gre ven, vse na posto, kuhinja pa je že kar v nevarnosti, da se popolnoma zameri ženske mu spolu. Kaj pa bo potem?

PSI NA SEVERU.

"Brez eskimoskih psov bi ne bilo nikdar mogoče pisati o severnem tečaju", piše slavnostni Nanson, slavnostni raziskovalec daljnega severa. Psi so na takem potovanju edini zanesljivi tovarni, kateri ne zapuste popotnika, ga spremiljajo skozi vse napore in smrtno nevarnosti ter ga celo prehranijo s svojim mesom in krovijo, kožo znamka vsega.

Nanson piše, da sta mu ostala od osemindvajset psov samo dva, ko je zapuščil daljni sever. Ker pa ju ni bilo mogoče vzeti s seboj na Kajake, s katerimi so nadaljevali pot, je moral ustreliti še teda, kar je storil s težkim sreem.

Tudi Ahmudson opisuje polarske pse kot živali z občudovanja vredno vstrajnostjo in zvestobo. Polarski psi so podobni ruskim volčjim psom. Rabijo se za lov in vožnjo. Ni je živali, s katere pomočjo bi bilo mogoče prodrijeti v kraje večne teme in zime. Ti psi imajo izvanredne zmožnosti. Brez strahu napadejo severnega medveda. Morskega psa ali severnega medveda vojajo že na pol milja daleč in na ta način mnogokrat rešijo popotnike, ki se že dalje časa brez hrane.

Ahmudson je storil s seboj na svojem zadnjem potovanju 116 psov, katere je rabil, da so vlekli na sahni vse njegove potrebitine na njegovem junakem potovanju proti severni tečki. Nad vse zanimivo je njegovo opisovanje, kako je prodiral polagoma naprej pod nepopisnimi težavami in kako je izgubljal svoje zveste tovariste pse enega za drugim.

Z neverjetno vstrajnostjo — tako piše — so vlekli psi mnogosteno sami, ranogorat po 45 do 50 milj daleč v enem dnevu. Pot je šla mnogokrat tisoče čevljev visoko čez ledene gore in preko s sneženim zakritih predpadow. V snegu, groznom severnem mrazu smo počivali v tišini, katera je tako vplivala na mene in moje spremjevale, da smo mnogokrat mislili, da bomo zblaznili. Ko nam je posel živek in ko nisemo mogli zaspati nobene živali več, smo se preživeli z mesom naših psov.

Tudi njih kri smo pili in le na ta način, da bo bilo mogoče, da smo se vrnili živiti, akoravno v nepopisnem stanju nazaj v domovino.

Z neverjetno vstrajnostjo — tako piše — so vlekli psi mnogosteno sami, ranogorat po 45 do 50 milj daleč v enem dnevu. Pot je šla mnogokrat tisoče čevljev visoko čez ledene gore in preko s sneženim zakritih predpadow. V snegu, groznom severnem mrazu smo počivali v tišini, katera je tako vplivala na mene in moje spremjevale, da smo mnogokrat mislili, da bomo zblaznili. Ko nam je posel živek in ko nisemo mogli zaspati nobene živali več, smo se preživeli z mesom naših psov.

Z neverjetno vstrajnostjo — tako piše — so vlekli psi mnogosteno sami, ranogorat po 45 do 50 milj daleč v enem dnevu. Pot je šla mnogokrat tisoče čevljev visoko čez ledene gore in preko s sneženim zakritih predpadow. V snegu, groznom severnem mrazu smo počivali v tišini, katera je tako vplivala na mene in moje spremjevale, da smo mnogokrat mislili, da bomo zblaznili. Ko nam je posel živek in ko nisemo mogli zaspati nobene živali več, smo se preživeli z mesom naših psov.

Z neverjetno vstrajnostjo — tako piše — so vlekli psi mnogosteno sami, ranogorat po 45 do 50 milj daleč v enem dnevu. Pot je šla mnogokrat tisoče čevljev visoko čez ledene gore in preko s sneženim zakritih predpadow. V snegu, groznom severnem mrazu smo počivali v tišini, katera je tako vplivala na mene in moje spremjevale, da smo mnogokrat mislili, da bomo zblaznili. Ko nam je posel živek in ko nisemo mogli zaspati nobene živali več, smo se preživeli z mesom naših psov.

